

**Uitspraak Geschillencommissie Financiële Dienstverlening nr. 2020-787
(mr. E.L.A. van Emden, voorzitter en mr. C.I.S. Dankelman, secretaris)**

Klacht ontvangen op	: 24 juni 2019
Ingediend door	: Consument
Tegen	: ABN AMRO Bank N.V., gevestigd te Amsterdam, verder te noemen de Bank
Datum uitspraak	: 24 september 2020
Aard uitspraak	: Bindend advies
Uitkomst	: Vordering afgewezen
Bijlage	: Relevante bepalingen uit de algemene voorwaarden

Samenvatting

Consument hield bij de Bank enige tijd een spaarrekening aan met een tussen partijen overeengekomen minimum rentevergoeding van 1,0%. De Bank heeft de overeenkomst met Consument per 1 januari 2019 opgezegd en heeft het spaartegoed overgeboekt naar een spaarrekening met een lagere rentevergoeding (0,03%). Consument is het daar niet mee eens en vordert nakoming van de overeenkomst. De Commissie is van oordeel dat de overeenkomst tussen partijen een duurovereenkomst was en met een opzegtermijn van tweeënhalve maand opgezegd mocht worden.

1. De procedure

- 1.1 De Commissie beslist op basis van haar Reglement en op basis van de door partijen aan Kifid ingestuurde documenten inclusief bijlagen. Het gaat hierbij om: 1) het klachtformulier van Consument; 2) de aanvullende akte van Consument; 3) het verweerschrift van de Bank; 4) de repliek van Consument; en 5) de dupliek van de Bank.
- 1.2 De Commissie is van oordeel dat het niet nodig is de zaak mondeling te behandelen. De zaak wordt daarom op grond van de stukken beslist.
- 1.3 Consument en de Bank hebben gekozen voor een bindend advies. De uitspraak is daarom bindend. Dit betekent dat partijen elkaar aan de uitspraak kunnen houden.

2. Het geschil

Wat is er gebeurd?

- 2.1 Op enig moment heeft Consument namens [naam bedrijf] een spaarrekening genaamd 'Private Banking Spaarrekening Extra' (hierna: 'PBSE') geopend bij de Bank. De PBSE is een product met een minimale eerste inleg van € 250.000,-. Bij het openen van de PBSE zijn partijen een rentevergoeding van 1,5% per jaar overeengekomen.

- 2.2 De Bank heeft besloten de PBSE vanaf april 2016 niet meer aan nieuwe klanten aan te bieden. De rentevergoeding over het saldo op de PBSE tot en met € 10.000.000,- bedroeg op dat moment 1,0%.
- 2.3 Op de overeenkomst zijn de Voorwaarden Private Banking Spaarrekening Extra november 2016 (hierna: 'de Voorwaarden') van toepassing verklaard. De relevante bepalingen zijn opgenomen in de bijlage bij deze uitspraak.
- 2.4 Per brief van 12 oktober 2018 heeft de Bank al haar klanten met een PBSE bericht dat zij het product PBSE per 1 januari 2019 gaat beëindigen. Als reden heeft de Bank vermeld dat zij de rentevergoeding van 1% niet langer kan waarmaken vanwege de aanhoudende lage rente op de geld- en kapitaalmarkt. Per brief van 23 oktober 2018 heeft Consument bij de Bank kenbaar gemaakt zich niet in de beëindiging van de PBSE te kunnen vinden. Onder meer per brief van 6 november 2018 heeft de Bank aan Consument kenbaar gemaakt waarom zij tot dit besluit is overgegaan en medegedeeld dat zij haar besluit niet terugdraait.
- 2.5 De Bank heeft de PBSE op 1 januari 2019 omgezet in een Private Banking Spaarrekening en Consument de mogelijkheid gegeven om zijn spaartegoed kosteloos op te nemen.

De klacht en vordering

- 2.6 De opzegtermijn van tweeëneenhalve maand die de Bank hanteert, is niet redelijk nu de Bank eenzijdig tot opzegging is overgegaan en Consument wel gebonden was aan restricties om het spaarsaldo zonder boete op te nemen. Bovendien waren de rente-inkomsten over het spaarsaldo voor Consument cruciaal voor de aanvulling van de jaarlijkse financiële behoefte. Voor het vinden van een passende renderende investering heeft Consument meer tijd nodig dan de geboden tweeëneenhalve maand.
- 2.7 Consument vordert € 30.000,- ter compensatie van één jaar misgelopen rente-inkomsten te vermeerderen met wettelijke rente sinds 1 januari 2019.

Het verweer

- 2.8 De Bank heeft verweer gevoerd tegen de stellingen van Consument. Voor zover relevant zal de Commissie bij de beoordeling daarop ingaan.

3. De beoordeling

- 3.1 Ter beoordeling ligt de vraag voor of de Bank de PBSE rechtsgeldig heeft opgezegd. Meer in het bijzonder speelt daarbij de vraag of de Bank een juiste opzegtermijn heeft gehanteerd.

Toetsingskader

- 3.2 De Commissie stelt allereerst vast dat de PBSE een duurovereenkomst is en dat deze voor onbepaalde tijd is aangegaan. De PBSE kent immers geen afgesproken looptijd.
- 3.3 Of, en zo ja onder welke voorwaarden, een duurovereenkomst die voor onbepaalde tijd is aangegaan, opzegbaar is, wordt volgens vaste jurisprudentie van de Hoge Raad bepaald door de inhoud daarvan en door de van toepassing zijnde wettelijke bepalingen (zie HR 2 februari 2018, ECLI:NL:HR:2018:141). Er dient daarbij een onderscheid gemaakt te worden tussen 1) de situatie waarin de wet en de overeenkomst niet voorzien in een opzegregeling en 2) de situatie waarin de wet of de overeenkomst wel voorziet in een dergelijke regeling.
- 3.4 Indien wet en overeenkomst *niet* voorzien in een regeling van de opzegging, geldt dat de overeenkomst in beginsel opzegbaar is. Volgens de Hoge Raad kunnen op grond van artikel 6:248 lid 1 van het Burgerlijk Wetboek (BW) de eisen van redelijkheid en billijkheid in verband met de aard en inhoud van de overeenkomst en de omstandigheden van het geval meebrengen dat opzegging slechts mogelijk is indien daarvoor een voldoende zwaarwegende grond bestaat. Die eisen kunnen voorts in verband met de aard en inhoud van de overeenkomst en de omstandigheden van het geval meebrengen dat een bepaalde opzegtermijn in acht moet worden genomen of dat de opzegging gepaard moet gaan met het aanbod tot betaling van een (schade)vergoeding.
- 3.5 Ook als de wet of een duurovereenkomst *wel* voorziet in een regeling van de opzegging, kunnen volgens de Hoge Raad, indien de wet en hetgeen tussen partijen is overeengekomen daarvoor ruimte laten, de eisen van redelijkheid en billijkheid in verband met de aard en inhoud van de overeenkomst en de omstandigheden van het geval op grond van artikel 6:248 lid 1 BW meebrengen dat aan de opzegging nadere eisen gesteld worden. Dit betreft de *aanvullende* werking van de redelijkheid en billijkheid. Verder is de *beperkende* werking van de redelijkheid en billijkheid van belang: een beroep op een uit de wet of een overeenkomst voortvloeiende bevoegdheid om de overeenkomst op te zeggen kan op grond van artikel 6:248 lid 2 BW onder omstandigheden naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar zijn.

Aanvullende werking redelijkheid en billijkheid

- 3.6 De Commissie stelt vast dat er in het onderhavige geval geen contractuele opzeggingsbevoegdheid is. Dat betekent dat de overeenkomst in beginsel opzegbaar is.

De volgende vraag die voorligt is of de aanvullende werking van de redelijkheid en billijkheid in verband met de aard en inhoud van de overeenkomst en de omstandigheden van het onderhavige geval meebrengen dat opzegging slechts mogelijk was indien daarvoor een voldoende zwaarwegende grond bestond of dat een bepaalde opzegtermijn in acht moest worden genomen dan wel dat de opzegging gepaard moest gaan met het aanbod tot betaling van een (schade)vergoeding.

Was er een voldoende zwaarwegende grond voor opzegging?

3.7 De Bank heeft aangevoerd dat de PBSE een verlieslatend product is geworden; dit door de aanhoudend lage rentestand op de geld- en kapitaalmarkt. Bovendien zou de hoge rentevergoeding op de PBSE niet meer uit te leggen zijn aan nieuwe klanten die nauwelijks rente krijgen over het saldo op de spaarrekening die zij afsluiten (de PBSE wordt al sinds 2016 niet meer door de Bank aangeboden). Deze redenen vormen naar het oordeel van de Commissie naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid in verband met de aard en inhoud van de overeenkomst en de omstandigheden van de onderhavige situatie een voldoende zwaarwegende grond voor opzegging. Van de Bank hoefde immers niet te worden verwacht dat zij nog langer een verliesgevend product zou handhaven. Juist nu de rente op de geld- en kapitaalmarkt al enige tijd ruim onder de 1,0% ligt, zie hiervoor ook Kifid GC 2019-333).

Was de opzegtermijn redelijk?

3.8 De Bank heeft bij de opzegging van de PBSE een opzegtermijn van tweeëneenhalve maand in acht genomen. Consument heeft gesteld dat deze termijn niet redelijk is. Hoewel de Commissie begrip heeft voor de stelling van Consument, zijn de door hem aangedragen argumenten onvoldoende om te concluderen dat de opzegtermijn van tweeëneenhalve maand ontoereikend was. Met de geboden periode heeft de Bank Consument voldoende gelegenheid gegeven om zich te oriënteren op een ander spaarproduct en om zijn geld naar een ander product over te zetten. Dat de rente-inkomsten over het spaarsaldo van de PBSE voor Consument een noodzakelijke aanvulling op zijn inkomen vormen, is een omstandigheid die voor rekening van Consument komt. Ook de stelling van Consument, dat voor hem slechts 25% van het spaarsaldo van de voorafgaande jaren op de PBSE per jaar vrij opneembaar was, gaat niet op. De Bank heeft de boeteclausule vanaf 12 oktober 2018 laten vervallen en Consument kon vanaf dat moment volledig boetevrij zijn spaarsaldo opnemen. Dat dit in de periode voor de opzegging anders was, is in overeenstemming met de Voorwaarden waarmee Consument heeft ingestemd. Bovendien had de Bank - via haar in de Voorwaarden opgenomen bevoegdheid om deze te wijzigen - er ook voor kunnen kiezen om het desbetreffende rentebeding zodanig te wijzigen dat deze niet langer een minimumrente inhield. In dat geval zou Consument aan die wijziging gebonden zijn en slechts de mogelijkheid hebben de PBSE binnen één maand op te zeggen (zie hiervoor ook Kifid CvB 2020-021).

3.9 Gelet op het voorgaande concludeert de Commissie dat de Bank de PBSE mocht opzeggen en dat de Bank hierbij een redelijke termijn in acht heeft genomen.

De klacht van Consument is niet gegrond.

4. De beslissing

De Commissie wijst de vordering af.

Deze uitspraak is een bindend advies. Tegen deze uitspraak kunt u beroep instellen bij de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening wanneer wordt voldaan aan de vereisten van artikel 2 van het Reglement van de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening. Voor het instellen van beroep geldt een termijn van zes weken na verzending van deze uitspraak. Het Reglement van de Commissie van Beroep en meer informatie over het instellen van beroep kunt u vinden op de website www.kifid.nl/in-beroep-gaan-bij-kifid.

Binnen twee weken na de verzenddatum van deze uitspraak kunt u een verzoek indienen tot herstel van vergissingen in de uitspraak, zoals schrijffouten, een verkeerde naam/datum of rekenfouten. De beslissing van de Geschillencommissie in de uitspraak kan hiermee niet ter discussie worden gesteld. Meer informatie hierover staat in artikel 40 van het Reglement Geschillencommissie Financiële Dienstverlening, te vinden op de website www.kifid.nl/reglementen-en-statuten.

Bijlage - Relevante bepalingen uit Voorwaarden private banking spaarrekening extra november 2016

Opnemen van de Private Banking Spaarrekening Extra

Voor het opnemen van spaargeld van de Private Banking Spaarrekening Extra gelden bijzondere voorwaarden.

- a. Voor ieder jaar geldt er een vrij opneembaar bedrag. Over dit bedrag betaalt u geen kosten bij opname.
- b. In het kalenderjaar dat u de Private Banking Spaarrekening Extra heeft geopend, is het vrij opneembare bedrag 25% van de eerste inleg.
- c. In de jaren daarna wordt steeds op 1 januari het vrij opneembaar bedrag door de bank berekend en vastgesteld. Het vrij opneembare bedrag is 25% van het hoogste saldo dat uw Private Banking Spaarrekening Extra in de voorafgaande jaren heeft gehad.
- d. Het rentebedrag is na de renteboeking van begin januari gedurende de rest van dat kalenderjaar vrij opneembaar.
- e. Wilt u meer opnemen dan het vrij opneembare bedrag? Dan rekent de bank daarvoor opnamekosten.
- f. De opnamekosten zijn een percentage van het bedrag dat u meer opneemt dan het vrij op te nemen bedrag. Het percentage van de opnamekosten staat niet vast, de bank kan dit altijd wijzigen. Dit percentage bedraagt nooit meer dan het rentepercentage op de spaarrekening zelf. Daarnaast bedraagt het percentage voor opnamekosten nooit meer dan 3,0%. (...)

Rente op de Private Banking Spaarrekening Extra

- a. Het rentepercentage en saldogrenzen van de Private Banking Spaarrekening Extra staan niet vast. De bank kan deze altijd wijzigen. Het rentepercentage kent een minimum van 1,0%. b. Het actuele rentepercentage kunt u vinden op abnamro.nl/nl/privatebanking/sparen of kunt u bij de bank opvragen.
- c. De bank informeert u over rentewijzigingen op één van de volgende manieren:
 - > bekendmaking op abnamro.nl/nl/privatebanking/sparen;
 - > een schriftelijk of elektronisch bericht aan u.
- d. Uw rente wordt berekend over de dagen dat uw spaargeld op de spaarrekening heeft gestaan.
- e. Het maximale saldo waarover u rente ontvangt bedraagt EUR 10.000.000.-. f. U ontvangt geenrente als het rentebedrag lager is dan EUR 0,40.
- g. Uw rente wordt jaarlijks met datum 31 december op de Private Banking Spaarrekening Extra bijgeschreven. Voor u is dit na twee werkdagen zichtbaar en beschikbaar.

Beëindigen van de Private Banking Spaarrekening Extra

- a. U kunt altijd uw Private Banking Spaarrekening Extra beëindigen. Aan het beëindigen van een rekening zonder spaarsaldo zijn geen kosten verboden.
- b. Als er nog spaargeld op uw spaarrekening staat, maakt de bank uw spaargeld over naar uw tegenrekening. Indien uw spaargeld meer is dan het vrij op te nemen bedrag. Dan rekent de bank daarvoor opnamekosten.
- c. Uw rente ontvangt u in de eerste helft van de volgende maand op uw tegenrekening.
- d. Als het overmaken naar uw tegenrekening niet mogelijk is, zal de bank uw spaargeld bewaren op een rekening van de bank zelf. Over dit bedrag ontvangt u geen rente.
- e. Als uw Private Banking Spaarrekening Extra is beëindigd, kan de bank geen opdrachten meer uitvoeren voor deze spaarrekening.
- f. De bank kan uw Private Banking Spaarrekening Extra beëindigen als u 12 maanden geen spaargeld op deze spaarrekening hebt staan of als u zich niet houdt aan deze voorwaarden of de Algemene Voorwaarden ABN AMRO Bank N.V.

Overige bepalingen

- a. De Private Banking Spaarrekening Extra is geen betaalrekening.
- b. De bank kan deze voorwaarden altijd wijzigen. De bank informeert u hierover vooraf op een van de volgende manieren:
 - > bekendmaking op abnamro.nl/nl/privatebanking/sparen;
 - > een schriftelijk of elektronisch bericht aan u;
 - > een bericht in drie in Nederland algemeen verspreide dagbladen.

Is de wijziging van de voorwaarden in u nadeel? Dan kunt u uw Private Banking Spaarrekening Extra opzeggen. U kunt in dit geval binnen één maand na de wijziging van de voorwaarden uw rekening opzeggen en uw spaargeld zonder kosten opnemen.